

Motion till riksdagen 2005/06:Ub313

av **Heli Berg (fp)**

Högre utbildning på minoritetsspråk

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att utreda möjligheterna till stöd för högre utbildning på minoritetsspråk.

Motivering

Utan sina nationella minoriteter och minoritetsspråk skulle Sverige vara ett fattigare land. De språk som erkänns som minoritetsspråk i Sverige är samiska, finska, meänkieli, romani chib och jiddisch. Det är viktigt att dessa språk får ett adekvat stöd från samhället för att hållas levande.

Små språk är ständigt hotade. Historiskt sett är det många språk som har försvunnit, som exempel brukar nämnas etruskiska, gotiska och latin. När ett språk försvinner sker det som regel genom att minoriteten övergår till majoritetens språk, och detta är också något som hela tiden sker i vår tid med allt större hastighet. Språkforskarna anser att ett stort antal av världens omkring 6 000 språk är hotade.

Risken är att bara de språk med någon form av officiell maktstatus eller språk som talas av minst etthundratusen människor har en möjlighet att överleva. Om detta skulle visa sig vara sant skulle det innebära att enbart sverigefinskan skulle kunna överleva av egen kraft och med hjälp av de åtgärder som vidtagits för minoritetsspråken i Sverige. Detta är givetvis inte tillfredsställande.

För att hålla de små språken och kulturerna vid liv krävs det därför särskilda insatser inom många områden såsom litteratur, teater, musik, radio- och tv-produktion, film, undervisning, forskning etc. Detta är också exempel på områden där minoritetsspråken i dag får olika former av stöd i Sverige.

Undervisningssystemet är emellertid ryggraden i varje språklig minoritetsgrupps överlevnad. Grundläggande är naturligtvis att undervisning kan ges på minoritetsspråken i alla stadier av det obligatoriska utbildningssystemet samt att det finns tillgång till lärare och moderna läromedel och lexikon på minori-

Fel! Okänt namn på

tetspråken. Att kunna ge högre utbildning på gymnasie- och högskolenivå på minoritetsspråken är emellertid i många fall ogörligt ens på nationell nivå i Sverige. Tillräckligt antal elever samt brist på lärare och läromedel är bara några hinder för detta.

Att kunna få högre utbildning på minoritetsspråken är trots detta viktigt för individens identitet, utveckling av minoritetsspråken samt för ett större erkännande och status för språket i det omgivande samhället.

Om inte utbildning på minoritetsspråket kan ges i Sverige bör det utredas om möjligheterna att ge ett särskilt stöd till dem som vill söka denna utbildning i andra länder. Flera av Sveriges minoritetsspråk har en betydligt starkare ställning på många håll i världen med tillgång till högre utbildning på språket än vad som är möjligt att erhålla i Sverige.

Stödet bör i så fall utformas som ett utökat studiebidrag som skall kunna sökas hos CSN. Bidragets storlek skall anpassas till att täcka de särskilda merkostnader som uppstår i samband med studierna i annat land.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 30 september 2005

Heli Berg (fp)